

**Forumā „Makšķerēšanu un iesaistīšanās lēmumu pieņemšanas
un ūdeņu pārvaldības jomā reģionu un Latvijas līmenī” notikušās
diskusijas īss izklāsts**

Rīga

2011.gada 21.janvārī

Sanāksmi atklāja Zemkopības ministrijas Zivsaimniecības departamenta direktors Normunds Riekstiņš (turpmāk - N.Riekstiņš), uzsverot šāda foruma nepieciešamību, lai veidotu savstarpējo izpratni un varētu labāk nodrošināt nepieciešamos pasākumus, kas saistīti ar zivju krājumu efektīvāku saglabāšanu un izmantošanu makšķerēšanas jomas interesēs. Tāpat svarīgi ir uzlabot valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu komunikāciju ar makšķerēšanu sabiedrību.

N.Riekstiņš uzstājas ar prezentāciju par sadarbību ar makšķerēšanu organizācijām lēmumu pieņemšanas un ūdeņu pārvaldības jautājumos. Tiek sniegta informācija gan par makšķerēšanas ietekmi uz zivju resursiem, gan par Zivju fonda ieņēmumiem no makšķerēšanas karšu realizācijas, gan makšķerēšanu organizāciju iesaistīšanu ūdeņu pārvaldības jautājumu risināšanā. (skatīt prezentācijas materiālu)

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Valsts vides dienesta Juridiskā departamenta direktore Laura Rozenberga uzstājas ar prezentāciju par makšķerēšanu organizāciju un sabiedrības iesaistīšanu zvejas un makšķerēšanu kontroles pasākumos. (skatīt prezentācijas materiālu)

Latvijas pašvaldību savienības padomniece Sniedze Sproģe uzstājas ar prezentāciju par publisko ūdeņu piederības problēmām un sabiedrības līdzdalību ūdeņu pārvaldības un zivju resursu saudzīgas izmantošanas aktivitātēs pašvaldību līmenī. (skatīt prezentācijas materiālu)

Neatkarīgs eksperts M.Vītiņš sniedz īsu informāciju par mencu makšķerēšanu pieredzi Polijā un aicina attīstīt mencu makšķerēšanu iespējas arī Latvijā.

Diskusiju foruma dalībnieki izteica sekojošus viedokļus:

- D.Zaķis (Saeima) izsaka viedokli par nepieciešamību izveidot makšķerēšanu organizāciju sadarbības padomi līdzīgi tam kāda darbojas lauksaimniecības jomā (Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome - LOSP). Šādi makšķerēšanu būtu iespēja padomes ietvaros diskutēt un panākt vienotu, konsolidētu padomes viedokli, kas tad labāk tiktu uzklauts un ņemts vērā kontaktējoties ar valsts institūcijām, valdību un Saeimu.

- M.Aberiņš (Ogres novads) uzskata, ka nepieciešams uzlabot vides un sabiedrisko inspektoru motivāciju, nosakot, ka 50% no iekasētās soda naudas tiek atstāta protokola sastādītājam.
- V.Vilēvičs (klubs „Savieši”) iestājas pret rūpniecisko zveju Sāvienas ezerā, jo rūpnieciskās zvejas veicēji pēdējo gadu laikā nav veikuši zivju krājumu papildināšanu. Norāda, ka klubs „Savieši” ir papildinājis zivju krājumus par līdzekļiem, kas ieņemti organizējot licencēto makšķerēšanu Sāvienas ezerā un ar Zivju fonda atbalstu.
- E.Simsons (Latvijas Makšķernieku apvienība) norāda, ka galvenā problēma ir makšķernieku organizāciju nevēlēšanās savstarpēji sadarboties. Katra organizācija virza savas intereses un mēģina sadalīt Zivju fonda naudu. Uzskata, ka visa nauda, kas tiek iekasēta no makšķerēšanas karšu pārdošanas ir jāizmanto makšķernieku interesēs. Nepieciešams uzlabot sadarbību un veidot organizāciju vai padomi, kurai piešķirtu naudu un šī nauda tiktu izmantota atbilstošiem mērķiem, par ko attiecīgi atskaitītos.
- A.Maldups (klubs „Salmo”) pauž viedokli, ka jāuzlabo makšķerēšanas joma un nepieciešams izveidot vienotu struktūru - padomi, vai nu kā valsts sabiedrību (līdzīgi kā „Latvijas Valsts meži”) vai sabiedrisku organizāciju. Jāveido darba grupa, kas pabeigtu forumā uzsākto diskusiju un sagatavotu nepieciešamās struktūras veidošanai nepieciešamo dokumentāciju. Darba grupai būtu nepieciešams finansējums, iespējams no Zivju fonda.
- V.Gabrāns (Latvijas Makšķernieku asociācija) norāda, ka kādu laiku atpakaļ ir bijusi pietiekoši laba makšķernieku sadarbība un daudz kas ticis panākts. Vēlētos, lai tiktu atjaunota Makšķerēšanas lietu konsultatīvā padome Zemkopības ministrijā (līdzīgu kāda pastāvēja Valsts zivsaimniecības pārvaldē), kas tiktu veidota arī ievērojot reģionu pārstāvniecību. Uzskata, ka Zivju fondā vajag aktīvāk realizēt jaunus projektus ar „svaigām idejām”.
- V.Komarovs (biedrība „Mālpils zivīm”) uzskata, ka nepieciešams izveidot institūciju, kas apmācītu kontrolei ne tikai pašvaldību pilnvarotās personas, bet jebkuru personu, kas vēlas iesaistīties zivju aizsardzībā. Latvijas Makšķernieku asociācijai ir deleģētas tiesības apmācīt sabiedriskos inspektorus, bet vai šādam deleģējumam ir paredzēti arī finanšu līdzekļi? Norāda uz problēmām, kas radušās ar Zivju fonda izmantošanu zivju resursu papildināšanai, bērnu apmācīšanai, jo agrāk projektu pieteikšana un izskatīšana bija daudz vienkāršāka. Nepieciešams izveidot vienu kopēju biedrību, lai visas mazākās biedrības varētu iestāties šajā augstākstāvošajā biedrībā, un tai būtu iespējams, piemēram, deleģēt makšķerēšanas karšu izplatīšanu, jo tā spētu to izdarīt labāk nekā pašreizējie izplatītāji.

- Ā.Ūdris (klubs „BB Cope”) atbalsta sadarbības padomes izveidi, kurā būtu pārstāvniecība no četriem reģioniem un Rīgas. Varētu iesaistīties jebkura makšķerēšanu organizācija. Nepieciešams apspriest padomes darbības principus, kas ļautu padomei paust vienotu makšķerēšanu nostāju. Noteiktos termiņos (piemēram, līdz martam) jāizveido padomes darba nosacījumu un vadības rotācijas principi. Šajā nolūkā mājas lapās jāizvieto aptaujas, jārosina atklāta diskusija. Uzskata, ka makšķerēšanu karšu pārdošanai un biedra naudas iekasēšanai jānotiek internetā vai ar mobilā telefona palīdzību.
- M.Kalaus (Latvijas Sporta makšķerēšanu klubs) uzskata, ka svarīga ir ideja, lai makšķerēšanu karšu nauda atgrieztos ūdeņos. Vienotas organizācijas izveides mērķis nevar būt nauda, bet konkrētas idejas realizācija. Biedrībai ir jābūt atvērtai organizācijai, kuru vienmēr būtu iespējams papildināt ar jaunu biedrību pārstāvjiem. Organizācijas svarīgākie lēmumi par to, kā būtu grozāmi Makšķerēšanu noteikumi vai par iespējamo ūdeņu apsaimniekošanas maiņu būtu jāpieņem pēc konsensus principa, diskutējot pēc iespējas plašā lokā un izmantojot interneta iespējas. Noteikti nepieciešama organizācijas vadības rotācija.
- A.Ziediņš (Latvijas Sporta makšķerēšanu klubs) atzīmē, ka pat divi pašreizējie makšķerēšanu pārstāvji Zivju fondā izsaka pretējus viedokļus, tādēļ noteikti ir nepieciešams veidot vienotu organizāciju, kas spētu paust vienu viedokli. Liela daļa naudas no makšķerēšanu kartēm tiek izmantota karšu iespiešanai, tādēļ atbalsta maksājumu veikšanu pa telefonu, kas izslēgtu šādas izmaksas. Latvijas Makšķerēšanu asociācijas līgums ar Vides ministriju par sabiedrisko inspektorū apmācības tiesībām nav korekts.
- L.Rozenberga (Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Valsts vides dienests) atbildot uz uzdoto jautājumu informē par Vides ministrijas un Latvijas Makšķerēšanu asociācijas līgumu par sabiedrisko inspektorū apmācību. Uzsver, ka sabiedrisko inspektorū apmācība nav Valsts vides dienesta funkcija, tādēļ arī tam nav pieejams finansējums šādam darbam, tāpat arī Latvijas Makšķerēšanu asociācijai tāds netiek garantēts un ir jāmeklē savs finansējums sabiedrisko vides inspektorū apmācībai.
- A.Funts (Vides Aizsardzības asociācija) uzskata, ka pietrūkst finansējums, lai nodrošinātu vides sabiedrisko inspektorū darbu, kā arī ir nepietiekams finansējums vides sabiedrisko inspektorū apmācībai. Vēlas saņemt lielāku atbalstu no pašvaldībām pilnvaroto personu atalgošanai par padarīto darbu. Sabiedriskie inspektori ir neaizsargāti likuma priekšā. Sabiedrisko inspektorū apmācību var veikt tikai kvalificēts lektors un šādus lektorū noteikti ir iespējams piesaistīt, ko pierāda asociācijas organizētās apmācības.

- J.Stikuts (Rīgas mednieku un makšķernieku biedrība) uzskata, ka Vides ministrijai pašai ir jārisina inspektoru nepietiekošā skaita jautājums, nevis tas jādara Zemkopības ministrijai vai makšķerniekiem. Ja valsts nespēj nodrošināt ūdeņu kontroli, tad ūdeņi ir jānodod apsaimniekošanā tiem, kas to spēj – makšķerniekiem, biedrībām. Pašiem makšķerniekiem patstāvīgi ir jāveido sabiedriskā padome, nevis tas būtu jāorganizē valstij. Tāpat jānodrošina plaša pārstāvniecība šādā organizācijā. Sabiedriskajai organizācijai būtu jāveic arī efektīva saimnieciskā darbība, lai iegūtu peļņu un resursus savai darbībai. Jau šajā forumā būtu jāizlemj vai jāveido organizācija makšķernieku interešu aizstāvēšanai un visām ieinteresētajām pusēm jāiesaistās organizācijas veidošanas darbā. To var darīt interneta vidē, tāpēc visi, kas vēlas varētu foruma noslēgumā atstāt savas e-pasta adreses turpmākiem kontaktiem.
- N.Liskins (Jūras un iekšējo ūdeņu pārvalde) informē, ka šobrīd ir kritiska situācija ūdeņu kontrolē, inspektoru skaits ir samazināts. Iespējams, ka tālākā nākotnē ūdeņu kontroli var pat nodot pašvaldībām vai sabiedriskajām organizācijām, tomēr šobrīd nav īstais laiks pilnībā likvidēt valsts inspektoros.
- Kāds no individuālajiem makšķerniekiem pauž viedokli, ka biedrības izveide neko pozitīvu nedos, jo makšķernieku pārstāvniecība biedrībās ir neliela. Nepieciešama makšķernieku e-uzskaite un visus jautājumus var apspriest interneta vidē.

Foruma noslēguma secinājumi:

1. No foruma dalībnieku puses tika izteikti priekšlikumi veidot:
 - makšķernieku nevalstisko organizāciju sadarbības padomi;
 - vienotu visu Latviju aptverošu biedrību;
 - Zemkopības ministrijas vadītu Makšķerēšanas konsultatīvo padomi.

Liela daļa foruma dalībnieku atbalstīja priekšlikumu veidot Latvijas makšķernieku sadarbības padomi, kurā kā biedri ietilptu dažādas makšķernieku organizācijas. Tas varētu būt līdzīgi kā lauksaimniecības nozarē, kur lauksaimniekus pārstāv Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome (LOSP). Šādas organizācijas izveides iniciatīvu uzņemtos paši makšķernieki, veidojot grupu, kurā iesaistītu visus, kam ir vēlšanās līdzdarboties un tad apspriestu organizatorisko struktūru, darbošanās veidu utt. Zemkopības ministrija pēc foruma apkopos un mājas lapā publicēs ieinteresēto makšķernieku kontaktinformāciju, kas vēlēties un pieteiksies turpmākai sadarbībai.

2. Foruma dalībnieki pauda viedokli, ka visa nauda, kas tiek ieskaitīta valsts budžetā par realizētajām maksšķerēšanas kartēm un no citiem likumdošanā paredzētajiem ieņēmumiem, jānovirza pilnā apmērā Zivju fondam, lai nodrošinātu efektīvu ūdeņu un zivju resursu pārvaldību.
3. Zemkopības ministrija izvērtēs maksšķerēšanas izteikto priekšlikumu, ka nākotnē maksšķerēšanas kartes varētu tikt apmaksātas elektroniskā veidā, tādējādi ietaupot valsts budžeta līdzekļus, kas tiek izlietoti, drukājot kartes un organizējot to realizāciju.
4. Nepieciešams veicināt ciešāku sadarbību ar attiecīgajām valsts institūcijām, lai rastu risinājumu apmācību organizēšanai un atbilstoša finansējuma nodrošināšanai, kas ļautu maksšķerēšanas veiktājiem veiksmīgāk iesaistīties sabiedriskajā vides inspektoru darbā.